

IN 'T GIESBAARGS

door **Lucien Van Schoors**

A-B (vervolg)

De eerste drie bijdragen over het **Geraardsbergs dialect** hebben gezorgd voor heel wat (positieve) opmerkingen en aanvullingen, ons bezorgd door enkele aandachtige lezers; waarvoor onze welgemeende dank. Met de hieronder afgedrukte aanvulling wijken we dus enigzins af van de alfabetische volgorde waarin de woorden gewoonlijk geplaatst staan. Men dient de onderstaande woorden dus te beschouwen als een aanvulling op de reeds afgedrukte woordenlijst.

aäken	a.kən	streling	"mamaken geet on papaken en aäken"
abatwaar	aba.twa:r	slachthuis	Fr. abattoir
afmotten	a.f.motən	iemand een rammeling geven	"mieëster, ze zan bézeg manne kameroeéd on 't afmotten" <u>syn</u> : aftoebakken
akkeleir	ak.ə.lɛ:r	stotteraar	zo. "broebeleir"
ambetant	ambətant	-vervelend -zenuwachtig	" 't ès ambetant daje da vroeëgt" " ajès weer ambetant vandoeëge"
ambetanterèk	ambətanterək	lastigaard	
ambetéren	ambətɛ:rən	- zich vervelen - op de zenuwen werken	"ik ambetére ma" " goeje na ne kieër op (h)aän, mè ma t' ambetéren"
antree	antre.	- toegang - ingang - voorgerecht	"(h)oeveel moet 'k betoeëlen vur den antree" "es dadier den antree van de winkel" <u>syn</u> : "or duiver" Fr. hors-d'oeuvre
apparèj	ap.ə.rɛj	toestel	"onze klaunen (klueinen) moe van den tantist nen apparèj vur zan tannen droeëgen"
arbieter	arbitər	scheidsrechter	"vendu !! stuksken arbieter van man klueëten! Goe nur (h)aus, anne bril (h)oeëlen"
arrebbeier	arəbitər		
asseraanse	as.ə.ransə	verzekering	"ik ben vur man haus (hueis) goe verassereerd"
baan	b.ə.n	bouwen	"ik ben ont baan, 'k è vur niks anders gieënen taut (tueit) nie mieër"
balkong	balkɔŋ	- balkon -fig: boezem, borsten	" dad es een veurautstrevende vraa, azu ne balkong"
baustek	b.ə.stɛ.k	- charcuterie, broodbeleg	"ne kir zien wa da man vraa ma meegegeen eet as baustek"
bauten	b.ə.tən	- buiten	
(bueiten)	b.ə.ɛ.tən	- platteland	"gau (guei) za zeker van de bauten, 'k (h)uuër 'et on a sproeëke"
<u>syn</u> boerenbauten	bu.rəmb.ə.tən		

bautesmauter bueitesmueiter	bo:tasmo:tar bæ.tasmae:tar	uitmijter, buiten- wipper	"bautesmauters zan over 't algemieën gieën gemakkelèke jonges"
bavette	baveta	slabbetje	"o, ga smospot, 'k zal a een bavet- jen oeënduun, zè"
bedaerven	badœrvan	- bederven - verwennen	"da kindj es nen echten bedorve- stront", een zeer verwend kind
bedde (mv. beddisj)	beda	bed	"'k moen ieëst nog de beddisj (op)moeëken, dan kom 'k af."
bek	bek	- snavel - mond (fig.)	"aad anne'm bek, snotneuze"
bezien	bazijn	- bezien, aankijken - met verwondering kijken	"a bezag má; presiesj da'k van een ander planeete kwam"
billeklasjer	bilaklasjar	klucht, humoristische film, blijspel	"ne n'echten billeklasjer zoo'n ze ne kieër op den tv. moeten geven"
blieëkskauter (blieëkskueiter)	blieëksko:tar blieëkskœ:tar	bleekgezicht, iemand die er ziekelijk bleek uitziet	"blieëkskauters zan benaat van de zonne"
blinken	blizkan	- glinsteren - schoenen poetsen	"zan uuëgskiesj blinken van deugenieterau" "veur da'k vertrekke moe'k man skoenen no iesj blinken"
bloeëre	bluara	- blad (v.e. boom) - dwaze vrouw (fig)	"azu een bloeëre van een vraa, hoe es't meugelèk van azu dom te zaun (zuein)"
bloeien	blujan	bloeden	"'k èn in manne vinger gesneeën, azu bloeien dat a doet"
bloempap	blumpap	- aardappel- of maïs- meel, bakmeel - kleefmiddel voor behangpapier - belediging	"zu stom as bloempap"
bobine	bobina	bobijn	fig: "man bobine es af", ik ben doodop, ik kan niet meer. <u>syn</u> : "man pueipe (paupe) es ueit (aut)"
boefer	bufar	beroepsmilitair	"wa da boefers goe konden, da was pinten verzetten", behoorlijk veel bier drinken
botten	botan	(rubberen) laarzen	"doe botten oeën om deur die marasje te luuëpen"
bozzesnueiër	bozzesnae:jar	- iemand die zeer snel stapt - zakkenroller, dief	"zie ne kieër oe da diene bozzesnueiër der van deure goeët, niemand kaan èm volgen" "ne pickpocket noemdege ze vruuger ne bozzesnueiër"
braän braär braärau (braäruei)	bra:n bra:r bra:ro:	brouwen brouwer brouwerij	"in de Concordia braädege ze goeie pils, jong... den Helles"

braujen (brueijen)	brɔ:ʝən brɔɛ:ʝən	breien	"kasen braujen (brueijen) es al ne gieëlen taut (tueit) aut (ueit) de mode"
brèjen	brɛ:ʝən	braden, bakken	"mm, 't riekt hier goet, ons moejer es biefstik on 't brèjen"
brosje	brɔʝə	borstspeld	"èje die brosjje gezien?... puur gaat" zuiver goud
brosselen	brɔssələn	- prutsen - kokkerellen - iets niet gezegd krijgen	"dieë vaerver komt ba mau (muei) nie binnen, azu ne brossleir" "ik geroeëk aut (ueit) man woorden niet, 'k ben ont brosselen"
buene vklw.: boentjen mv.: boentiesj	byɔnə buntʝən buntʝɪʝ	boon	"in manne lochtink kweek 'k straukprisjessen en snaubuënen (strueikprisjessen en snueibuënen)"
bulle	bylə	- weidehekken - metalen afsluiting (waarschijnlijk afgel. van "balie")	"deur de bulle moeten te koeien nor de meis" "on de bulle op de Vesten warren de koeien vastgebonden as 't mart es, de munjdag"
buntjen mv. buntiesj	byntʝən	pad (paadje)	Toponym voor het O.-L.V.-straatje, gelegen tussen station en Lessensestraat. Dit straatje zou genoemd zijn naar een herberg "In De Goede Vrouwe".

UITDRUKKINGEN EN GEZEGDEN

Ter afwisseling drukken we hieronder enkele uitdrukkingen en gezegden af, die in Geraardsbergen worden (werden) gebruikt. We beperken ons tot die uitdrukkingen en gezegden waarvan het kernwoord begint met een a of een b, vermits beide letters reeds aan bod kwamen in de reeds gepubliceerde woordenlijst.

- " 't Es een masken van **Brussel**", het is een lichtekooi.
- " Ter zit aan vliege op den **boelie**", het is ruzie.
- " A ward geklied van den **aermen**", hij is behoeftig, hij geniet O.C.M.W.-steun.
- " A jeet èm goed **afgezet**", hij is bij een rijke familie ingetrouwd.
- " d' **Aers** waerken dag en nacht en de **kadeejen pisjen d'er poelekisj mee**", de kinderen verkwisten het (moeizaam) bijeenvergaarde kapitaal van hun ouders.
- " Dadenès gieë spek vur aaën **bek**", dat is niet iets voor u.
- " A jeet ('t) spek on zannen **bek**", hij is betrapt; men heeft hem bij de lurven gevat.
- " A begint on zannen **boeërd te smoezelen**", hij wordt oud.
- " Da kà mannen **bruënen (braunen) nie trekken**", dat is te duur, dat kan ik niet betalen.
- " Ge zèt aje **appeltand meugen ueittrekken (auttrekken)**", het appelseizoen is voorbij; er zijn geen appels meer te koop. (wordt ook gezegd voor: "**mosseltand, aspergetand, enz...**)
- " Zannen **appel es vaere geskeld**", hij heeft niet lang meer te leven. (wordt ook gezegd voor "**Zanne patat es vaere geskeld**".

- “ **Zuute bruuëkisi bakken**”, vleien; door onderdanigheid in de gunst van iemand trachten te komen.
- “ **A jès zu onuëzel as bloempap**”, hij is zeer dom. (ook “ **Zo dom as bloempap**”)
- “ **Zannen bonte marten skèren**”, lelijk te keer gaan, het bont maken.
- “ **(H)ard van afgank zuein (zaun)**”, vrekkig zijn.
- “ **Volgisj dajè valt es de bueile (baule)**”, het toeval beslist wat er gebeurt. (verouderd)
- “ **t Es amen en aut (uèt)**”, het is volledig gedaan.
- “ **Allabonuir**”, goed zo!
- “ **t Kakken goeët veur t bakken, al es den oven nog zu (h)ieët**”, het meest dringende met eerst gebeuren. (verouderd)
- “ **Ten es op gienen blaaë stieën gevallen**”, dit zal onthouden worden.
- “ **t Es vu bibi**”, dat is voor mijzelf.
- “ **A legt zan boentiesj te wieëk(en)**”, oog hebben op iets; op iets vast rekenen.
- “ **Ge moeder a boentiesj nie op te wieëk(en) leggen**”, verwacht maar niets of alleszins niet te veel.
- “ **A hé een boentjen vur mau (muel) over**”, ik sta in zijn gratie.
- “ **Boentjen komt achter za loentjen**”, elk krijgt zijn verdiende straf.
- “ **Ge zoo'ter boentiesj va piesjen**”, het is zeer onaangenaam en pijnlijk om doen.
- “ **A jès aut (uèt) dezelfde broek geskud**”, hij heeft dezelfde vader (moeder).
- “ **A vrauft (vrueift) er zan broek oeën**, het interesseert hem niet meer.
- “ **Ba den dieën es mieër broek as gat**”, wordt gezegd van een zeer mager persoon wiens broek te ruim zit.
- “ **A jès mè za gat in de boter gevallen**”, hij heeft geluk gehad.
- “ **k Za mè zan bieënen nog noten klippelen**”, ik overleef hem wel. (verouderd)
- “ **Kekt tusken a bieënen, ge zèt a voeër zien**”, je bent niet zo belangrijk als je beweert.
- “ **Aad en stueif (stau) en nog gieë wueif (wauf) aad en versleten en nog van gieëne weten**”, wordt gezegd een “droogbloeier” of ongetrouwde man.
- “ **Z'èn ons Hieëre nen boeërd gegeen om oeën te trekken**”, wordt gezegd tegen iemand die je wat wijs wil maken. syn: “ **Ge za bézeg mè ma ne zak op te geen**”
- “ **k Za in druei (drau) kieëren betoeëlen: na nie(t), maeren nie(t) en nuët nie(t)**”, weigeren te betalen. (verouderd)
- “ **k bè der oeën, lèk nen boer on zanne zijbelé**”, ik ben eraan voor de moeite, ik heb het zitten.
- “ **We warren amoeël (h)onderd joeër, mur den ieënen wa rapper as den anderen**”, het leven is onvoorspelbaar.
- “ **A bloeit lèk een vaerken**”, hij bloedt erg.
- “ **t Spel es nur de botten**”, het is niet meer te herstellen, niet meer goed te maken.
syn: “ **t Es nur de vuntjes, t es om zjieëpe**”